

Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt w Polsce. Endemity Polski.

*„Ostatnia szansa – zachowanie bioróżnorodności dla następnych pokoleń”
(2015-1-PL01-KA219-016980_3)*

Występowanie endemitów w Polsce

W faunie i florze Polski występuje niewiele endemitów. Powodem tego jest fakt, że przyroda ożywiona na terenie Polski jest młoda w porównaniu do innych państw. Jest to skutek lodowca, który na terenie naszego kraju ustąpił o wiele później. Najwięcej endemitów występuje w górach – Tatrach, Pieninach i Sudetach.

Endemity pomorza

Sieja łebska

- Występuje jedynie w Jeziorze Łebsko
- W jeziorach odżywiają się głównie skorupiakami oraz larwami owadów
- Pora tarła, zależnie od typu wód, najczęściej jednak od września do grudnia
- Żyje w płytkim zbiorniku
- Została odkryta pod koniec lat 90

Sieja Miedwiańska

- Występuje jedynie w Jeziorze Miedwie
- Wymaga wód głębokich, chłodnych, czystych oraz dobrze natlenionych
- W celu jej ochrony, w 2008 roku w Dzwonowie, została wybudowana wylęgarnia ryb
- Masa 2-10 kg, długość 50-130 cm.

Mikołajek nadmorski (*Eryngium maritimum*)

- Rośnie na wybrzeżach
- Sinozielony kolor
- Podziemne kłącza osiagają nawet 4m
- Roślina ozdobna
- Objęty ścisłą ochroną gatunkową

Endemity nizin i wyżyn

Żuraw zwyczajny (*Grus grus*)

- Osiąga 140 cm wysokości
- Rozpiętość skrzydeł to nawet 240cm
- Żyje z dala od siedzib ludzkich
- W Polsce występuję ok 5-6 tysięcy par
- Objęty ścisłą ochroną gatunkową

Przytulia krakowska (*Galium cracoviense* Ehrend)

- Osiąga do 15cm wysokości
- Białe, drobne kwiaty
- Rośnie w murawach naskalnych
- Objęty ścisłą ochroną gatunkową

Podróżniczek (*Luscinia svecica*)

- Niewielki ptak wędrowny
- Migruje do Afryki
- Melodyjny śpiew
- Preferuje miejsca wilgotne
- Żywi się owadami i jagodami
- W Polsce objęty ścisłą ochroną gatunkową

Jelonek rogacz (*Lucanus cervus*)

- Największy chrząszcz w Polsce
- Podlega częściowej ochronie gatunkowej
- Osiąga 6cm długości
- Żyje w lasach
- Żuwaczki samca kształtem przypominają poroże jelenia

An aerial photograph of a rugged mountain range, likely the Tatra Mountains, showing sharp peaks and patches of snow. The entire image is overlaid with a semi-transparent green filter. The text 'Endemity górskie' is centered in white.

Endemity górskie

Świstak (*Marmota*)

- Gryzoń z rodziny wiewiórkowatych
- Typowo górskie zwierzę
- Osiąga do 6,5 kg długości i 60cm długości
- Posiada grubą, szorstką sierść
- Ma silne stopy, które służą mu do kopania w ziemi

Bielik zwyczajny (*Haliaeetus albicilla*)

- Ptak drapieżny
- Występuje w pobliżu dużych zbiorników wodnych
- Żywi się głównie rybami
- Rozpiętość skrzydeł: 240cm
- Budują swoje gniazda na wysokich drzewach
- Objęty ochroną gatunkową

Wodniczka (*Acrocephalus paludicola*)

- Niewielki ptak wędrowny
- Masa ciała: 12g
- Wysokie wymaganie siedliskowe
- Żywi się drobnymi owadami
- Objęty ścisłą ochroną gatunkową

Suseł perełkowany (*Spermophilus suslicus*)

- Gryzoń z rodziny wiewiórkowatych
- Objęty ochroną gatunkową
- Wydaje głośne gwizdy
- Żywi się roślinami
- Preferuje stepy
- Dużą część życia spędza pod ziemią

Ślimak Tatrzański (*Chilostoma cingulella*)

- Występuje jedynie w Tatrach Zachodnich
- Muszla silnie spłaszczona
- Znajdowano go nawet na wysokościach powyżej 2000 m n.p.m
- Gatunek krytycznie zagrożony

Urdzik Karpacki (*Soldanella carpatica*)

- Występuje głównie w Tatrach i na Babiej Górze
- Kwitnie od kwietnia do lipca
- Czasami uprawiany jako roślina ozdobna
- Jest dość trudny do uprawy.

Chryzantema zawadzkiego (*Dendranthema zawadskii*)

- Osiąga do 60cm wysokości
- Przyjemnie pachnie
- Rośnie na wapiennych skałach i kamienistych zboczach
- Nie jest zagrożonym gatunkiem, lecz znajduje się pod ścisłą ochroną gatunkową

Pszonak pieniński (*Erysimum pieninicum*)

- Osiąga od 30 do 120 cm wysokości
- Rośnie na wapiennych podłożach i murach
- Objęty ścisłą ochroną gatunkową
- Występuje wyłącznie w polskich Pieninach

Darniówka Tatrzańska (*Microtus tatricus*)

- Podlega ścisłej ochronie gatunkowej
- Niewielkich rozmiarów gryzoń o długości ciała 85–116 mm
- W Polsce jest spotykany w Tatrach i Beskidzie Żywieckim.
- Aktywna głównie nocą
- Darniówka jest roślinożerna - żywi się głównie zielonymi częściami roślin, korzeniami, nasionami i owocami.

Traszka Karpacka

(*Lissotriton montandoni*)

- Zamieszkuje Karpaty i wschodnią część Sudetów
- Prowadzi lądowy tryb życia, a rozmnaża się w wodzie
- Traszka karpacka osiąga długość 10 cm
- W Europie Środkowej traszka karpacka posiada najmniejsze zasoby ze wszystkich traszek

Warzucha Polska (*Cochlearia polonica*)

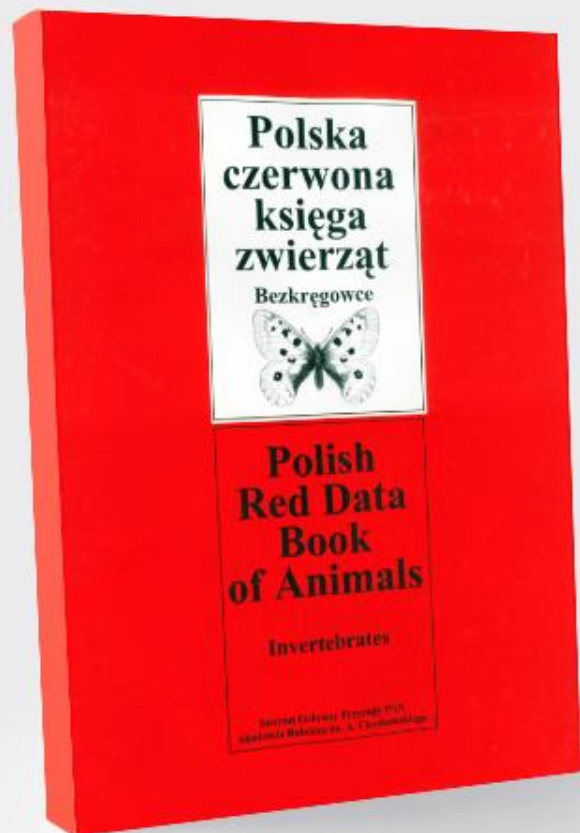
- Rośnie na źródłiskach
- Osiąga od 15 do 50 cm wysokości
- Objęty ochroną ścisłą
- Wymarły na swoich naturalnych stanowiskach

Modrzew Polski (*Larix polonica*)

- Rośnie na źródłiskach
- Osiąga od 15 do 50 cm wysokości
- Objęty ochroną ścisłą
- Wymarły na swoich naturalnych stanowiskach

Polska Czerwona Księga

Ukazana po raz pierwszy w 1992r. jako Czerwona Księga Zwierząt, a rok później dzięki wspólnej pracy wielu botaników z całego kraju opublikowano Polską Czerwoną Księgę Roślin i Grzybów. Znajduje się tam 2769 gatunków na 33-47 tys. gatunków występujących w Polsce.

Gatunki roślin i zwierząt objęte ochroną prawną na terenie wybranych Parków Narodowych

Parki Narodowe w Polsce

W Polsce występują 23 parki narodowe, których powierzchnia stanowi 1% powierzchni kraju. Największa gęstość występuje na południu kraju-w górach. Podczas naszych badań skupimy się na pięciu, położonych w różnych regionach, aby pokazać zróżnicowanie gatunkowe w poszczególnych częściach Polski.

- Woliński Park Narodowy
- Słowiński Park Narodowy
- Babiogórski Park Narodowy
- Poleski Park Narodowy
- Tatrzański Park Narodowy

Gatunki zwierząt objęte ochroną prawną w Słowińskim Parku Narodowym

Rzęsorek mniejszy (*Neomys anomalus*)

Mroczak posrebrzany (*Vespertilio murinus*)

Morświn zwyczajny (*Phocoena phocoena*)

Traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*)

Morświn zwyczajny (*Phocoena phocoena*)

W Bałtyku żyje około 600 osobników. Głównym zagrożeniem dla morświnów jest rybołówstwo.

Bardzo niebezpieczne dla morświnów są też zakłócenia akustyczne, płoszące zwierzęta z ich siedlisk. Morświn, żyjąc w przybrzeżnej strefie morza, jest szczególnie narażony na szkodliwe oddziaływanie toksycznych substancji.

Gatunki zwierząt objęte ochroną prawną w Wolińskim Parku Narodowym

Żubr europejski (*Bison bonasus*)

Jesiotr zachodni (*Acipenser sturio*)

Wodniczka (*Acrocephalus paludicola*)

Bielik zwyczajny (*Haliaeetus albicilla*)

Żubr europejski *(Bison bonasus)*

Dawniej silnie zagrożony wyginięciem.
Obecnie w Polsce znajduje się 1377 osobników, z czego połowa zamieszkuje Puszcze Białowieską. W 1923r. Polacy założyli Międzynarodowe Towarzystwo Ochrony Żubra, które uratowało gatunek żubra przed całkowitym wyginięciem.

Pajęcznica liliowata
(*Anthericum liliago* L.)

Jarząb szwedzki
(*Sorbus intermedia*)

Gatunki roślin
objęte ochroną prawną
W
**Wolińskim Parku
Narodowym**

Wyblin jednolistny
(*Malaxis monophyllos* (L.) Sw.)

Cis pospolity (*Taxus baccata* L.)

Cis pospolity (Taxus baccata L.)

Wiecznozielone drzewo iglaste, osiąga ponad tysiąc lat. Z powodu swoich licznych zastosowań jest nadmiernie eksploatowany dlatego jego zasoby są ograniczone. W Polsce spotykany jest jedynie w północno-zachodniej i południowej części kraju

Gatunki zwierząt
objęte ochroną
prawną
w
Tatrzańskim Parku
Narodowym

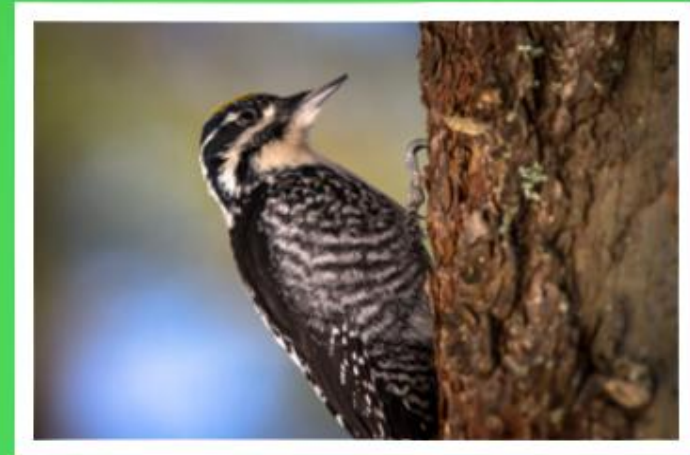
Kozica tatrzańska
(*Rupicapra rupicapra tatrca*)

Świstak tatrzański
(*Marmota marmota latirostris*)

Orzeł przedni (*Aquila chrysaetos*)

Dzięcioł trójpalczasty (*Picoides tridactylus*)

Kozica tatrzańska (*Rupicapra rupicapra tatrlica*)

Kozica jest żywym symbolem Tatr. Rozmieszczenie kozic uzależnione jest głównie od pory roku, warunków pogodowych i dostępności pożywienia. Negatywnie na kozicę wpływa: zmiany warunków klimatycznych, wzrost liczby drapieżników, turystyka. W Polskich Tatrach zaobserwowano 286 osobników.

Gatunki roślin objęte ochroną
prawną
w
Tatrzańskim Parku Narodowym

Wierzba borówkolistna
(*Salix myrtilloides* L.)

Irga kutnerowata
(*Cotoneaster tomentosus* Lindl.)

Głodek mroźny
(*Draba dubia* Suter)

Traganek wytrzymały
(*Astragalus penduliflorus* Lam.)

Irga kutnerowata (*Cotoneaster tomentosus* Lindl.)

W Polsce znajdują się najdalej na północ wysunięte stanowiska tego górskiego krzewu. U nas rośnie tylko w Tatrach. Występuje na słonecznych, stromych i skalistych stokach na płytkich glebach

Traszka grzebieniasta (Triturus cristatus)

Żółw błotny (Emys orbicularis)

Gatunki zwierząt
objęte ochroną
prawną

W

**Poleskim Parku
Narodowym**

Kumak nizinny (Bombina bombina)

Gniewosz plamisty (Coronella austriaca)

Traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*)

Zamieszkuje cały teren Polski z wyjątkiem wysokich partii gór. Zasiedla zarówno wodne i lądowe środowisko. Główne zagrożenia dla tego gatunku to pogarszanie się jakości wód, ich wypływanie, osuszanie zbiorników i wylesianie. W celu ochrony tego gatunku zaleca się nawet tworzenie sztucznych zbiorników wodnych.

Tłustosz pospolity dwubarwny
(*Pinguicula vulgaris* subsp. *bicolor*)

Wełnianka delikatna
(*Eriophorum gracile*)

Gatunki roślin objęte
ochroną prawną
w
**Poleskim Parku
Narodowym**

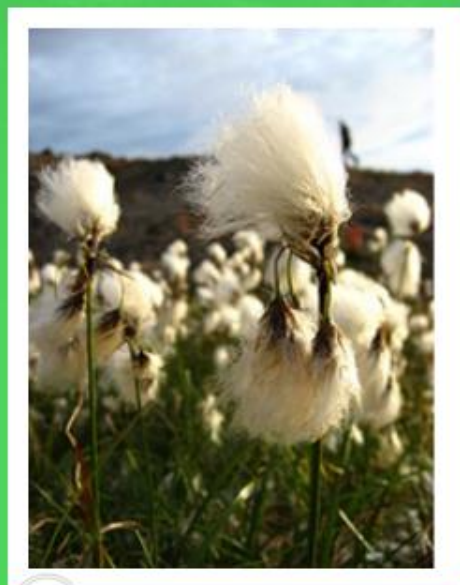
Buławnik czerwony (*Cephalanthera rubra*)

Lepięznik biały (*Petasites albus*)

Wełnianka delikatna (*Eriophorum gracile*)

Wełnianka delikatna jest rośliną wieloletnią, osiągającą nawet do 60 cm wysokości. w Polsce bardzo rzadki gatunek, silnie zagrożony wyginięciem. Wymaga dużo światła do rozwoju. Rośnie na torfowiskach i łąkach bagiennych. Dawniej ta roślina była używana do wypełniania poduszek. Największym zagrożeniem dla tego gatunku jest osuszanie torfowisk.

Gatunki zwierząt objęte ochroną prawną

W

Babiogórskim Parku Narodowym

Kowalina łuskoskrzydła (Lacon lepidopterus)

Klecanka rdzaworożna (Polistes gallicus)

Biegacz Fabrycjusza (Carabus fabricii)

Nadobnica alpejska (Roslia alpina)

Klecanka rdzaworożna (*Polistes gallicus*)

Stwierdzone jest występowanie na terenie całego kraju. Preferuje ciepłe i nasłonecznione stanowiska. Często spotykana na terenach mocno przekształconych przez człowieka - głównie w centrach miast i obszarach przemysłowych. Jej użądlenie jest niezwykle bolesne. Ma charakterystyczny lot z nogami zwisającymi do dołu. Do zrobienia gniazda używa konstrukcji drewnianych.

Rogownica alpejska
(*Cerastium alpinum*)

Gnidosz Hacqueta
(*Pedicularis hacquetii*)

Gatunki roślin objęte
ochroną prawną

W

**Babiogórskim Parku
Narodowym**

Okrzyn jeleni
(*Laserpitium archangelica*)

Tojad mocny morawski
(*Aconitum firmum* subsp. *moravicum*)

Okrzyn jeleni (LasERPitium archangelica)

Występuje w górach, głównie w piętrze regla górnego. Jest endemitem górskim i symbolem Babiogórskiego Parku Narodowego. Osiąga nawet do 2m wysokości. Rośnie w miejscach stromych, kamienistych i wilgotnych. Głównym zagrożeniem dla tego gatunku są naturalne procesy ekologiczne. Jest uznany za silnie zagrożony wyginięciem.

A serene landscape featuring a calm lake in the foreground, a dense forest of trees along the shoreline, and rolling mountains in the background under a vast blue sky with wispy clouds. The scene is captured in a cool, blue-toned color palette.

Dziękujemy za uwagę